„ԿՈՆՏԻՆՈՊ"
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻԶԱՆԴ ՔԷՉԷԱՆ

Նամակները ուղղելի են
առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս.

وزانت كيچيان
جورنه‌سى صاحب امتياز
جورنه‌نك ادارهٔ عمومیه‌سى
در سعادت

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Տարեկան 7 մէճ. վեցամսեայ 3 ½, եռամսեայ 2։ —Արտասահման 40 ֆր. վեցամսեայ 20, եռամսեայ 10։ Թղթատարի համար մեր վրայ, բայց ի Բոսֆոր Լոքալէ։

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԳԻԵՐ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ — ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 184 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 1897 ՅՈՒՆԻՍ 9/21 — 21 ՄԱՅԻՍԻ 1315 — 9 ՅՈՒՆԻՍ 1313 — Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 184

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9/21 ՅՈՒՆԻՍ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՎԱՐԱԳԱՅ ՈՐԲԱՆՈՑ

Աղգային հոգեւոր եւ ազգային միջոցներով Որբանոցներ հիմնելու գաղափարը տակաւ կ'ընդհանրանայ։ Այնինչ նուիրական, այնինչ արդիւնաւոր գործն է այս, որուն համար որչափ միտք յոգնեցնինք կ'արժէ։ Ազգասիրական տղաքներու ամբողջ սերունդ մը կայ խնամելու, պահպանելու, մարդ ընելու գործին մեծութենէն չատեր տարափահար եղան ի սկզբան։ Այնչ տպատարելի միջոցներէ օգուտ քաղին Ազգին պարտքն է՝ այս մեծ պէտքին գոհացում տալու, որքան ալ մեծ ըլլայ։ Տնտեսական տագնապը միջոցները կրճատած է անշուշտ, բայց այս պատճառաւ չենք կրնար կեցածներն ևս անտես ընել։ Վանքերն այն միջոցներէն մեկն են։ Շատ բարակը փնտռողները Վանքերն արհամարհեցին, բայց Ազգը նոյն իսկ երկրորդական միջոցներն արհամարհելու վիճակին մէջ չի գտնուիր։ Հիմակ ալ կ'ձեռնարկուի Վարագայ Վանքին մէջ Որբանոց մը հիմնելու ազգային միջոցներով։ Մենք ի բոլոր սրտէ կ'օժտահարենք այս ձեռնարկութեան, և յաջողութիւն կ'մաղթենք։ Վարագայ Վանք իր նիւթական աւելի յաջող օրերուն մէջ ժամանգաւորաց դպրոց, երկրագործական վարժարան, կանոնաւոր միաբանութիւն պահած է, և դաւանական եկեղեցական և կրթական զարգացման նպաստած։ Հիմակ ամենամեծ պէտքն է աղքատիկ տղաքն ամփոփել և կրթել, և կ'մաղթենք որ նաեւ իրենք որբանոցի մը հիմնադիրը ըլլան։ Որբանոցի պիտի պահէ։ Որբանոցն ալ Վանքը պիտի պահէ։ Բայց ասիկա խօսքով չըլլար։ Վարագայ Վանքին Հոգեւորական Ժողովը ասոնց հրատարակած գիրը կրկին է մեզ, որով կ'ծանուցանէ նոր Որբանոցին հաստատման և պահպանման պայմանները։ կ'յիշուի թէ Վանայ ամերիկայի միսիոնար Մր. Բէյնոլտս Վարագայ Վանքն Որբանոցի վերածել ուզից, պայմանաւ որ Վանքը բոլորովին իրեն թողուլ, իր արտերով, ինչպէս նաեւ ընդունելիք աղաքը, գորս «վերանորոգեալ քրիստոնեաներ» ընելու ազատ ըլլայ։ Այս գոյգ մը բան նոր բացատրութիւնն է որ կ'գործածուի «աղաքականութեան» տեղ, ականջներու աւելի անոյշ հնչելու յուսով։ Առաջնորդարանը չկրցաւ ընդունիլ այս պայմաններ։ Մր. Բէյնոլտս տարբեր կարգադրութեան մը չհաճեցաւ, և հիմակ Առաջնորդարանն ինք ձեռնարկած է Վարագայ Վանքին մէջ Որբանոց բանալու, իր յոյսը դնելով Աղգին և ամէն ազգէ բարեսէրներու օժանդակութեան վրայ։ Անտարակոյս ինքնօդնութեան փորձ մը որ կ'ըլլայ։ Միթէ պիտի թողո՞ւնք որ այս փորձ ի դերեւ երթէ։ Ան ատեն ուրիշ հնար չի մնար բայց եթէ մեր որբ տղաքը բոլորովին և ամբողջովին օտարին յանձնել, և ա՛լ անոնց մասին ամէն հոգածութենէն դադրեցնել։ Բայց այս յուսահատ եզրակացութենէն չենք կարծեր որ զգայուն սրտերու հաւանութեան արժանանայ։ Ամէն անոնց համար որք փոքր ի շատէ բան մը կ'փափաքին ընել յօդուտ Ազգին և եկեղեցիին, որբանոցի գործն ինքնայայտ է, իրրեւ ամէնէն գովելի գործն։ Իրբերը տեղւոյն վրայ պահելու ձեռնարկութենէն ալ շատեր կ'ազատէ իրենց տան մէջ որբ մը պահելու հոգէն, պատասխանատուութենէն, և աւելի մեծ ծախքէն։

Հոդբ. Ժողով Վարագայ Վանուց.—Հմմտ 10

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԱԳԱՑ ՎԱՆՔԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Վանայ մէջ սիրող ներկայ տնտեսական տագնապի հետեւանօք ի՛նչ ատիճանի թշուառութիւն, սովամահ վիճակ մը և համաճարակներ յառաջացած ըլլալն արդէն յայտնի է։ Այս թշուառներու մէջ ամէնէն աւելի հանրային գիմութեան և անմիջական խնամոյ արժանի են անչուշտ անտէր ու անխնամ մնացեալ որբերը, որոց եթէ մի մասն օտար մարդասիրաց և տեղացի կարգ մը պարագաներ ապագոյց նպաստներով կ'խնամուին, անոնց գժբախտութեան վիճակին չատ աւելի բազմաթիւ որքեր ալ փողոցներու մէջ կ'դեգերին, չատ անգամ փողոցներու մէջ կ'պառկին և կ'լափեն աւեներէն գուրս ձգուած այն հացի փշրանքներ և կեղտուրի մնացորդները, զորս առաջ չուներ միայն կ'ուտէին։ Այս տխուր վիճակին հանդէպ միտքերնուն է որ մարդասիրական ազնիւ ոգին Հայոց մէջ ալ զարթնած է և չատ կղմպրէն առաջարկութիւններ, վարչական որոշումներ, խորհրդածութիւններ կ'ըլլան որբեր խնամելու, որդեգրելու, որբանոցներ բանալու ևայլն։ Իսկ մամուլն ալ իր ծըղմբիտ պաշտօնը կ'կատարէ, հրապարակով մարդասիրական եռանդն և ատպարէզ ու միջնորդ լինելով նոյն առաջարկութեանց ու խորհրդոց գործադրութեան։ Ասոնց մէջ ամէնէն աչելի լուրջ առաջարկութիւնն էր վանքերը գնել այն վիճակի մէջ, որ կարենան ծառայել իրենց բուն նպատակին և ներկայ տագնապի միջոցին պատսպարան լինել որոց։ Վասն զի փորձով գիտենք որ թէեւ վանքերն ալ նոյն տագնապի հետեւանքները կրած ու ղեաուած, այնու ամենայնիւ մարդասիրական օգնութեանց ու անկեղծ աշխատութեանց չնորհիւ կարող են նորէն վերականգնիլ և օգտակար ըլլալ։ Սոյն համազում ու հաւատն ունենալով ստորնագրեցինք Վարագայ Վանուց Հոգաբարձական Ժողովոյ պաշտօնն որ մեզ առաջարկութեամբ և չատ նպատակ

ՏՈՒՆ Ա. ԱՒԱԼԻՇԱՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ի լոյս ընծայուած է Հայաստանի ընդհանուր պատմութեան առաջին հատորը, որ կը պարունակէ Հայաստանի հին պատմութիւնը մինչեւ Ք. ա. 1-ին դարը։ Հեղինակը ամենայն ուշադրութեամբ ուսումնասիրած է հայ եւ օտար աղբիւրները, որոնց հիման վրայ ստեղծած է իր գործը։ Ներկայ հատորը կը պարունակէ 428, եր. չ. Գին 6 ռ. Ծանրագին նկարազարդութիւնները։ Գրքի վաճառք կը կատարուի Թիֆլիս, Ալեքսանդրեան գրատունը։ Պատուէրները կ՚ընդունի Գ. Ֆրանսիա - Մէլիքեանց, Թիֆլիս, Ալեքսանդրեան գրատունը։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ստորագրեալ Ս. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսական Աթոռոյ Ներկայացուցչութիւնը կը հրաւիրէ ամենայն հետաքրքրութեամբ Ս. Էջմիածնի Տպարանի հրատարակութեանց ցանկին մէջ մտնելիք հետեւեալ գործերը, որոնք ներկայիս կը գտնուին տպագրութեան ընթացքի մէջ։

1. Ժամագիրք Հայաստանեայց Սուրբ Եկեղեցւոյ, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

2. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

3. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

4. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

5. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

6. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

7. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

8. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

9. Սուրբ եւ Տիեզերական Ժողովոց Կանոնագիրք, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

10. Սուրբ Գիրք Հին Կտակարանաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

11. Սուրբ եւ Աստուածընկալ Հարանց Մերոց Վարդապետութիւնք, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

12. Ճաշոց Ս. Պատարագաց Հոգեշահ Ծառայութեանց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

13. Ճաշոց Սուրբ Պատարագաց, ի լոյս ընծայեալ ի հրամանէ Ս. Հայրապետական Աթոռոյ Ամենայն Հայոց։ Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

Ի

Շնորհիւ Աստուածային Ողորմութեան, Մենք Գէորգ Ե., Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս, Տէր եւ Հայր Հոգեւոր Ազգիս Քրիստոսանուն։

Ի Տպարանի Ս. Էջմիածնի, 1897։ Ի 8-ածո մեծադիր թղթի, էջ 1000։ Գին 3 ռուբլի։

Ի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ Ա. Գևորկյանի Ս. Գրիգորյանի Ե. Ղազարյանի Ա. Ղազարյանի Ա. Ղազարյանի Ա

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԼՈՎ ՄԵԾ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ		ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ	
Դրամագլուխ	ֆր. 10,000,000	Դրամագլուխ	ֆր. 10,000,000
Պահեստ	» 7,650,000	Պահեստ	» 104,500,000
Թղթապանակի մէջ	» 69,246,000	Ապահովագրութիւնք	» 250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 17,750,000
Հատուցուած գնաս	» 176,000,000	Հատուցուած գնաս	» 65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ՃՈՑՍՒԼԼԵԱՆ
կ. Պոլիս, Գալաթա, Գարաքէօյ ԵԷնի-խան Ա. յարկ։
Կենաց ճիւղին Տնօրէն, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքոխա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղերը ՀՐԴԵՀ. — ԿԵՆԱՆ.—
ՓՈԽԱԴԱՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆԻՒ.

Ընկ. գրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ
Ղալաթիա, Բարաթլէր վրայ (Հին Մափասոպան պեղը) Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԻՄՈԹԷ ՐՒՊՈՒԼ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՑ

ԱՐՄՏԻՐ. — Ցորեն. — Վերջացող շաբաթուան ժամանակին 62,000 քիլէ ցորեն, որոց 2000 ը կակուղ էտիւնէ և 60,000 ը կակուղ զանազան տեսակ Անատոլու։ Վաճառուեցան 2000 կակուղ էտիւնէ 17-17 ½ ղրուչէն և 5 հազար Անատոլու 16-17 ½ ղրուչէն։ Գարի ցորեններէն հասաւ ու ծախուեցաւ 9,000 Անատոլու եբեղայի համար օխան 28-29 փարայէն։ Գարի.— Տեղական սպառման համար 4000 քիլէ Թանուր ծախուեցաւ 9 ղրչ.էն և 3000 Անատոլու քիլէն 8¼—8½ ղրչ.էն։ Բաղնուիէր.—Գործ չկայ։ Մարտիւիայի մէջ Ռուսդոյլի տեսակի գինն է 19։ Լիվըրի մէջ 28 ½։

ԱԼԻՒՐ. —Վերջացող շաբաթուն ժամանեցին ու ծախուեցան 4420 պարկ, որոց 1560ն Օտեսա 78-97 ղրչ.էն պարկը, 1160 Սամսոն 55-57էն, 400 Սեվաստարել և 1500 Իպարիկ 73 էն։

ԴԱՂԹԱՐԵՐԻՔ. —Շատոբ. —Ժամանեցին 5300 պարկ Բրիէսթէ, որք ծախուեցան 78-82 ղրուչէն։ Խահուէ.— Ժամանեցին 500 պարկ. ծախուեցան 200. պատրաստ 8000. հրապարակը տակաւ է։ Կարժէ պարկը 6½-9½ օսմ. ոսկի։ Բրինձ. —Ժամանեցին ու վաճառուեցան 1000 պարկ Ռանկունէ և 1000 եգիպտական պարկն 70 - 74 էն և 1000 Ռանկունէ 115էն։ Մշակեբէնական կարագ. — Թակարտքի վրայ գործ եղաւ օխան 9 ½ ղչ.էն։ Մոմ. —1200 անտուկ Ֆունիկ ծախուեցաւ 46 ½ ղչ.էն անտուկն և 200 Ափրիկեան 44էն։ Օսմանիկէի գինն է անտուկը 45 ղչ.և Ֆափրը՝ քիլօն 3¾ ղչ.։ Ռաբիթ. —Անտուկը 21½ ղչ., ոսկին 100 ղրչէն։

ՄԵՏԱՂ. — Երկաթ. — 100 Թոնս ժամանեց։ Շատ գործ չեղաւ։ Մեստաղի մէջ տեսակներուն վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

ԱԼԻՔՈԼ. —Ծախուեցան 36 տակառ՝ 48-48 ½, 52-53 և 54-55, օխան մէկ օսմ. ոսկւոյ։

ՀԱՆԲԱՆՈՒԹ.— Ժամանում չկայ։ Մէկ քանի գործեր եղան 12-20 ֆիւնէն ըստ տեսակին։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ. — Հրապարակի վրայ քիչ մուտքի գործ կար որովհետեւ Անատոլուէն գնողներ կային։ Մանածի մատմազի, կտաւի և տպածայի վրայ նշանակութեան արժանի գործեր չեղան։

ԱՐՏԱՏԵԱԼԻ ՆԻՒԹԵՐ.— ԹէֆԹիֆ.— 300 հակ ծախուեցաւ օխան 16½-17¼ ղրուչէն։ Բոթղ.— Նոր բերքի կ'ըսպասուի Իւիկմիրի մէջ քիչ գործ կայ 253-265 ղրչ.կ'ուրախակ.—5000 օխա կէյվէ ժամանելով ծախուեցաւ 4.62½ ղրչ.ի և 6000 օխա իզմիր՝ 4.80-5.12½ ղրչ.ի։ Մէսաֆո. — Այս չորեքշաբթի թէ՝ մնացքի և թէ խոզակի վրայ գործ չեղաւ։ Զինուտ տեսակին գինն է օխան 90-130 ղրչ.։ Պրուսայի գինեղն են 33.50-38 և Սուբիայ տեսակ 41-43։ Կապէրթ —Մինչ ժամանումի կայ բայց վաճառուիլ չկայ։ Աֆիոն.— 20 անտուկ Գայսէրի ծախուեցաւ օխան 120-125 ղրչ.էն։ Պատրաստ ապրանք առատ բերուելով չատ գործ չըլլար։ Իզմիրի մէջ տեղական գինն է 70 և սովորականը՝ 62։ Դալի ՆԷՖ. — 38 անտուկ Գայսէրի դեղին ծախուեցաւ օխան 11¾-13 ղրչ.էն։ Նոր բերքերն երկու ամիսէն կ'ժամանեն։ Պատրաստ կայ 1700 պարկ։ Մահմուտիէ,—Օխան 60-200 ղրչ.։ Սալեփ. — Օխան 12½-15½ ղրչ.։ Դեղին Ճլղամա.— 19-19½ ղրչ.։ Դեղին ճէհրի.—Օխան 1½-3¼ ղչ։ Գիպոթ.—Օխան 5 5½ ղրչ։ Մորի.— 6-14 ղրչ. օխան։ Ընկոյզ.— Օխան 36-40 փարա . Կապին . — Կենդինարը 94-95 ղրչ։ Պոպոչէն.— Կենդինարը 30-60ղրչ։ Պոպոչ.— Գործ չեղաւ։ Նաւ.— 5-5½ ղրչ։ Զաֆրան.— Օխան 20 փր.էն 4½ ղրչ։ Թոպ. —1½-3¼ ղրչ. օխան։Մաոպէյտ.— Օխան 22-45 ղրչ։

ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԴՐԱՄԱԳԼ. 200,000,000 ՖՐ.
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՑ
Գործակատար՝ Տօքթ. Հալաճեան խան
ԴԵՐ-ԴՈՐՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Պոլիս Սու-Լիման Համայ Հաճօբուլ խան

ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ ԿԸ կատարէ Պանքայի ամէն գործողութիւնները. արժէքուղթի վրայ փոխառութիւն. հաշուընթացներ կը բանայ՝ արժէքուղթեր գրաւ առնելով. փոխանակագիր կը հանէ Ֆրանսայի ու օտար երկրաց զանազան հրապարակներու վրայ. Վարկի թուղթեր կուտայ. Սակարանի յանձնարարութիւններ կը կատարէ. վճարումներ կ'ընդունի, և պայմանաժամուր պօտնեներ կուտայ որոշեալ պայմաններով։

ՊՈԼՍՈՑ ԴԵՐ - ԴՈՐՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործեր. ապրանքի փոխադրութիւններ կ'ընէ. ապրանքներ կ'ընդունի հրաւ. անպարտաւանդ՝ մինչեւ վարձքն ստանալով և օտար երկիրներու [illegible] յանձնառութիւնք

ՇՈՒՆԱՆԱՑԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Մաթրէնչայէ և Պալեոտի ճէլէ-կանոնաւորապէս բանող
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ո—ղղակի եւ ապագ ուղեւորութիւնն Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՐՊՈՒԼ
Մոմհանէ փողոց Թ. 1

L'ANCRE ԼԱՆՔՈՒՐԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾՈՒ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԱՆ ԳՈՒՄԱՐ. 1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 Վ.ՀԱՐԻՒԱՆԻ ԴՐՈՒ.
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ 266 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ
Պ. Կոմս Իւանով Ձիւճ, կայս. եւ արք. Ճերիճ խորհրդական, Ճամպազան
» Ռոստոփ Հաեռս, դեր- Ճախազան
» Փոքէճ Հաեռս, կայս. եւ արք. Ճերիճ խորհրդական
» Բօլօման Նամօ » » » »
» Ալիքսեան Բոմֆէ ս'Օսքէճ
Թէօսար Բանկէճ
Ժան ար Վէճինկ - Իճկէճճայէ
Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺՒԼՆ ՄՈՒԻՔ կայս. արք. խորհրդական
Ընդհանուր Դործակալ, Բեռա, Թիւնէլի Հրապարակ, տուն Սարաճօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ԹՒՄԱՍ ՈՒԻԼՄԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՐՆԱՒԻՐ
ԸՆԴ ՅԱՏ ՀԱՐԻ, Կ. ՊՈԼՍՈՑ ԵՒ ՕՏԵՍԱՑԻ

Անուանէ	Թիւ	Անուանէ	Թիւ	Անուանէ	Թիւ	Անուանէ	Թիւ
Ալպանս	1069	Տօմինս	937	Իտահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուբօ	2383	Ճիւնս	1080	Րիալթօ	2229
Անճէլօ	1541	Տրաքօ	1713	Ռէյնօ	1053	Րինալտօ	1663
Արիօսթօ	2377	Տրնամօ	504	Ռոլբինօ	2307	Րօլլօ	1613
Պասանօ	1822	Էպրօ	2464	Ռօմնօ	1700	Րօմէօ	1789
Պօրտմնօ	1264	Էլսօրատօ	1520	Լէօ	1053	Րօպարթօ	1862
Պրամօ	1076	Էրատօ	1481	Լէքսնդօ	2271	Սարթօ	1113
Գիւնօ	841	Ֆիւօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիրիօ	1735
Գրֆֆալօ	4431	Ֆիրնզնտա	1828	Լօրէնցօ	3191	Սիւվիօ	1193
Դէլրօ	1671	Ֆլտմինկօ	849	Մարմօ	724	Սբէրօ	1200
Դալիբաօ	1387	Ֆրանչիսքօ	4582	Մարչինկօ	2273	Թասսօ	1328
Դամիօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարգէլլօ	3709	Թ. Ուիլսըն	1546
Դադօ	1094	Կիրդանօ	1243	Միքաաօ	3557	Թօքիօ	3827
Զիքակօ	2720	Կօլօ	1011	Միլօ	1057	Թօլէաօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօանօ	1695	Մնդպէլլօ	1735	Թօրքիաօ	487
Գլիօ	2697	Հիրօ	775	Մուրիաօ	2410	Ուրպինօ	2429
Գօլօրասօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գօմօ	1497	Հինսու	3720	Օհիօ	4100	Վօլօ	1289
Գօնկօ	2906	Հօրադիօ	3600	Օսթարիօ	4036	Վօլթերսնօ	2396
Գօրսօ	895	Հումպէր	1596	Օրլանսօ	1535	Եէսօ	1850
Տիսօ	4811	Իակօ	2354	Հալէբսօ	1637	Զէրօ	1200

Լաբէնցօ չոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհ. վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ, պատրաստ Օտեսա ուղեւորած է։
Մոթրիլլօ չոգենաւը, նաւապետ Ճօնսդըն, ընդհ.վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։
Վապօ չոգենաւը ընդհ. վաճառքով այժմ կ'բեռնաւորի ի Հըլ ուղղակի
Պոլսոյ համար։
Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՏ ՐԻԶՕ.
Թիւ. 17-18, Քիւչիւք Միւհէթ խան, Ղալաթիա

ՄՕԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

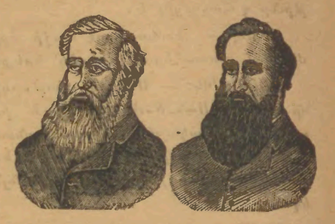

Նոր գիւտ մը, որ կ'բաղկանայ արմատներու նիւթէ ու խոտերէ, մազերու գոյնը սեւ կամ շագանակագոյն կ'վերածէ բնականին նման։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերը կ'վերածուին բաց շագանակագոյնի և կամ մանր սեւ փարթը ցոյց տուած է որ այս ներկ ուրիշներէն գերազանց է և այնքան բնականին նման է որ մանրազնին դիտողն անգամ կ'խարուի։ Մազերուն անկումը կ'արգիլէ, թեփերը կ'վանէ ու մազերը կ'պահէ մազերը։ Գործածելէ առաջ արուակն աղեկ մը շարժել յետոյ փաքր չափ մը պնակի մէջ դնել և անոնով կամ խոզանակ մը թեթեւ մը թրջելով մազերուն լաւ մը քսել, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջել։ Մինչեւ չորնալը գլուխը բաց կենալ։ Վաճառատեղին է Թուրքիոյ մէջ իր միակ գործակալին Համօն Գարուանալի, ազգ. ընդհ. մեծերանց՝ 95—97. Ղալաթիա, Եիւքսէք-գալաբրըմ, Վօյվօտա, կալաթա-Շիշլիի թրամվէյներու կայարանին մօտ։

«ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Գործ փնտռող երիտասարդներուն, կամ նոր գործ մը ծանուցանել ինդրողներուն, բացառիկ գիւրութիւնք կը տրուին Բ՚ւլղարտիոնի Խմբագրատան մէջ։ Ո՚չ միայն կարեւոր գիտ մ՚ըրած ենք այսպիսի ծանուցումներու գնոյն վրայ, այլ և առաջարկութիւններուն պատասխաններն ընդունելու և հաղորդելու միջոցները կ'ընծայենք։

ԱՐԱՕՆԱՏԻՐ ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ ՓԼԶԵԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ» ԼՐԱԳՐՈՑ

ՕՐՕՅ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՏՄՈՒԱՆԵՐԸ

ՏՈՔԴՈՐ ՌԱՄՕ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Իրրեւ վերանորոգիչ Տոքդոր Ռամօյի ձգտումները չափազանց անհաճոյ եղան. ըմբոստ մը համարեցաւ։ Նկարագրեցին ղինքն իրրեւ վտանգաւոր խառնվարար մը որ, եթէ բժշկական Համալսարանին մէջ ուսուցչական աթոռ մը ձեռք բերէր, ընթացիկ գաղափարները վեր ի վայր չքնելու կարող էր։ Իր գաւառորդներէն, իր տիրապետող ձգտումներէն խորապէս վիրաւորուալ արգիլք եղան իրեն դէմ։ Ցաչորդաբար երկու անդամ մերժուեցաւ։ Ամէն արդարութեան հակառակ, առաջնութիւն տուին ա՛յնպիսի ընկերներու որոց միջակութիւնը բնաւ նեղիլ չէր իրենց։ Ռամօ բարկութենէն կարմրեցաւ, եւ յօրէ անտի պայքարն սկսաւ իրեն և իր ուսուցիչներուն միջեւ։ «Պիտի չթողունք երբեք որ յաջողի», ըսած էին անոնք։ «Համայն աշխարհի առջեւ պիտի ապացուցանեմ թէ անոնք աւանակներ են», պատասխանեց Ռամօ։ Եւ կատղած, իր նոր քննութեան պատրաստութեամբ հանգերձ, հրատարակեց տեսրակներ որք սկսան իր վրայ հրաւիրել բժշկական աշխարհի ուշադրութիւնն։ Եւրոպոյ մէջ, իր աշխատութիւնք մեկնութեանց նիւթ եղան, իր գիրքերը թարգմանուեցան։ Լայբցիկի Համալսարանէն հռչակաւոր ուսուցիչ Շուլց յիշատակագիր մը գրեց՝ փրանսացի երիտասարդ գիտնականին ձգտանց այժ տալու համար։ Ռամօյի ընդդիմութիւնն հերձուածի մը համեմատութիւնը կ'առներ։ Խանգուլատ կուսակիցներ ունեցաւ, որք չափազանցութեան մէջ գնորեցան։ Պարտաւորեցաւ իր ազդեցութիւնն անոնց դէմ գործածել և չափ ու սահման գնել իր բարեկորդմանց։ Սկսան ողջամիտ ու խոհական գտնել գինքը, տեսնելով որ մոլեռանդներն ու անկարդները կը զգպէր։ Ակից զատ, չատ ազմուկ յարուցած էր իր անուան շուրջն, այնպէս որ իր անունն աղարտողները կ'սկսէին վախ զգալ։ Գիտական մամուլը վիճաբանութեան նիւթ եղած խնդիրները ձեռք առած էր, և ամէն անոնք որ Ռամօյի վարդապետութեանց դէմ կը խօսէին, յիւսդէմ՝ կը կոչուէին։ Սովորութիւն դարձաւ որ երբ մէկն անոր վրայ խօսէր, ծանրութեամբ գլուխը կը ցնցէր ու կ'ըսէր. «Նչանաւոր իմացականութիւն մ'է, սակաւ ինչ կրակուրոց, բայց տարիքը պիտի ամոքէ անոր խանդը։ Աշխատի մարդ մ'է զոր պէտք է յարգել.» Հանրապետական ու ազատամոհ չարժում մը յառաջ եկած էր Ռամօյի շուրջն։ Եւ երկիւղած մարդիկ ցած ձայնով կը խօսէին անոր վրայ ու կ'ըսէին. «Յեղափոխական մ'է և անաստուած մը։»

Յեղափոխական էր, այո՛, սակայն լոկ իր արուեստին մէջ։ Շատ կ'արհամարհէր քաղաքական գործերը, ինչպէս իսկ իր երկրին գործերն։ Արմատական կուսակցութեան պետերէն մին անոր հետ յարաբերութեան մէջ դանուելով, խորհեցաւ երիտասարդ գիտնականին ժողովրդականութիւնը չահագործել յօդուտ իր կուսակցութեան և անոր հարցուց թէ ինչո՞ւ համար իր մեծ իմացականութեամբ, քաղաքականութեան հետամուտ չէր ըլլար։ Ռամօ արհամարհոտ ակնարկ մը նետելով անոր վրայ, մեկնեցաւ պատասխանեց։

—Վասն զի չափազանց դիւրին է այդ։

Իսկ իր անաստուածութիւնն իրական էր, բայց ո՛չ կուսայոյզ։ Փոյթ չէր ըներ թէ իր դրացին ինչ կը խորհէր։ Իր գաղափարներն իրեն կը պահէր և երբէք ուրիշին ընդունել տալու փորձ չէր ըներ։ Բնաւ ինքն իրմէ չէր աջողեր թէ կրօնքին ուսուցածէն բան մը չէր ընդունէր, և կիրակի օրերն, իւ Լանեի, Տոքդոր Սերվանի փոքր տան մէջ, իր բարեբարին հետ սիզանին առջեւ նստած, անտրտունջ կը համբերէր ծերունի բժշկին քաչկռտուքներուն, որ հաւատացեալ մ'էր ամէն անոնց նման որք գաչոն լայնածիր տարածութեան մէջ կ'ապրին ուր բնութեան ներգործականութիւնը գերազանցապէս աչքի կը զարնէ։ Բայց չէր վիճաբաներ։ Հանգարտ ժպտելով մը մտիկ կընէր բարեմիտ մարդուն բուռն լուսանքներուն, և երբ հեգնութեան մը վերջին սուր խօսքերէն չափազանց զգածուէր, իր լայն ուսերը կը ցնցէր ճանճիկէ մը նեղուած առիւծի մը պէս, և գաւաթը բարձրացնելով կ'ըսէր զուարթաձին.

—Ձեր կենացը, Տոքդոր Ամոտէոյ պիտի հաւատամ, եթէ զձեզ հարբեցամեայ տեսնելու ուրախութիւնը չնորհէ ինձ։

Նախանձամտութիւնն անչուշտ իր գաղափարները ծաւալելու չի ղիջաներ, վասն զի Տոքդոր Սերվան ճոխ անհատնում տարեկան մեռաւ, դառն վիշտ պատճառելով Ռամայի և Թոդլով զաւակ մը որ Թնդանօթաձիգ զօրաց հարիւրապետ էր։

Մինակ էակն որոց առջեւ Ռամօ բնաւ չէր քաչուեր և իր մտածածը կը յայտներ, իր Թալվան բարեկամն էր, որ իրեն պէս բժիշկ և հոչակաւոր վիրաբոյժին զաւակն էր։ Թալվան Վէնհէնի հիւանդանոցին տնօրէնութեան պաչտօնին մէջ իր հօր յաջորդելու սահմանուած ըլլալով, իսոր ուսումնասիրութիւններ ըրած և ինքզինք բոլորովին մարդաբանութեան տուած էր խանդաղին։ Գանկաչափական հետազոտութեանց ճաչակը մինչեւ խելայեղութիւն կը մղէր զինքն։ Հաղուագէպ չէր տեսնել որ ուսանողներու գումարման մը մէջ յանկարծ ոտք կ'ելնէր, գրպանէն անկիւնաչափ մը կը հանէր, երկու ստեղով տեսակ մը կարկին, որով միջնէ կը չարժի ատամնաւոր քանակ մը, և իր ընկերներէն միոյն գլուխը բռնելով, անոր այտերուն ցցուած յանձորակներն ու քունքերուն ուռած մասերը կը չափէր և յետոյ լրջութեամբ կ'ըսէր.

—Գանկոսկրային անկիւնը գրեթէ աննչան է, ձուակերպ կաթաղլուխ, լծոսկրային կամարներէն ու այտոսկրներէն սակաւ ինչ դուրուած... Օվերնեացիի դանկ, մարգո՛ւկս։

Եւ յանկարծ ամէնքն ալ կ'սկսէին խնդալ, անաստուններու ճիչեր բառնալ և գոչել։

—Կեցցե՛ս, մարդաբանդ գո՛։

Թալվան իր տան մէջ ունէր գանկերու մեծ հաւաքոյթ մը, և չափման վորձերով կ'զբաղէր, տեսակներուն ուղեղային կարողութիւնն որոչելու համար։ Գանկ մը լրով կը ընար ըստ Սոմերվէյի, վիթերչի և Թիտուէլի գրութեան. անդիկովքսըս Պրոքսլի գրութեան. ուաղով ըստ Համիլթոնի. կորեակով, ըստ Մանթեկազայի, ճերմակ մանանեխի հաւիկով, ըստ Ֆիլիբըի, և վերջապէս որսի արճիճով (սաչմա), ըստ Մորթիմնի։

(Շարունակելի)

Թարգմանիչ Բ. Մ. ՊՕՉՍԱՃԵԱՆ